

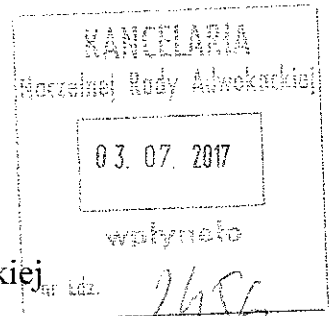


ZASTĘPCA SZEFA  
KANCELARII SEJMU

*Adam Podgórski*

GMS-WP-173-167/17

Warszawa, dnia 24 czerwca 2017 r.



Prezes

Naczelnej Rady Adwokackiej

Pan Jacek Trela

Szanowny Panie Prezesie

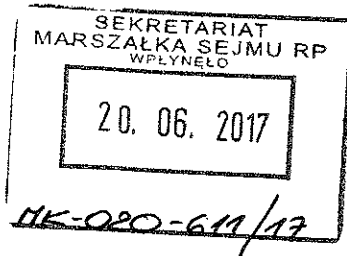
Z upoważnienia Marszałka Sejmu, uprzejmie przekazuję – w trybie art. 58 pkt 9 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze (Dz.U.2016.1999 j.t. ze zm.) - poselski projekt ustawy o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy - Prawo telekomunikacyjne (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Joanna Scheuring-Wielgus), z prośbą o przedstawienie opinii.

Z poważaniem

Klub Poselski  
**.Nowoczesna**

Warszawa, dnia 20 czerwca 2017 r.

Grupa Posłów na Sejm RP  
Klubu Poselskiego  
**.Nowoczesna**



Szanowny Pan  
**Marek Kuchciński**  
Marszałek Sejmu  
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. i na podstawie art. 32 ust. 2 Regulaminu Sejmu, niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy o zmianie ustawy:

**- o zmianie ustawy Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy Prawo telekomunikacyjne**

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy Panią poseł Joannę Scheuring-Wielgus.

**U S T A W A**

z dnia ..... 2017 r.

**o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy Prawo telekomunikacyjne<sup>1)</sup>**

**Art. 1.** W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 101, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 61 § 1 w pkt 5 kropkę na końcu zastępuje się średnikiem oraz dodaje się pkt 6 w brzmieniu:  
„6) ochronę dóbr osobistych.”;
- 2) w części pierwszej w księdze pierwszej w tytule VII dodaje się dział IX w brzmieniu:

**„DZIAŁ IX**

**Postępowanie w sprawach o ochronę dóbr osobistych przeciwko osobom o nieustalonej tożsamości**

Art. 505<sup>40</sup> Przepisy niniejszego działu stosuje się w sprawach o ochronę dóbr osobistych, jeżeli do ich naruszenia doszło za pośrednictwem internetu, a powód nie zna danych osobowych pozwanego, koniecznych do wniesienia pozwu.

Art. 505<sup>41</sup>. § 1. Powództwo w sprawach przewidzianych w niniejszym dziale może być wytoczone bądź przed sąd właściwości ogólnej powoda, bądź przed sąd, w którego okręgu doszło do ujawnienia naruszenia.

Art. 505<sup>42</sup> § 1. Powód wnosi pozew bez wskazania danych osobowych pozwanego.

§ 2. W pozwie powód zobowiązany jest:

- 1) przytoczyć treść wypowiedzi naruszających jego dobra osobiste, podając adres URL zasobu danych internetowych, na którym zostały opublikowane, datę i godzinę publikacji oraz nazwę profilu lub login użytkownika,
- 2) złożyć oświadczenie, że zarówno przed, jak i po opublikowaniu tych wypowiedzi nie naruszył dóbr osobistych pozwanego,
- 3) złożyć oświadczenie, że podjął próbę powiadomienia pozwanego za pośrednictwem internetu o zamiarze wytoczenia przeciwko niemu powództwa, bądź, że powiadomienie takie nie było możliwe.

§ 3. Do pozwu należy dołączyć zapis wypowiedzi, o których mowa w § 2 pkt 1 oraz wszystkich wypowiedzi powoda i pozwanego, które nastąpiły przed lub po opublikowaniu

zakwestionowanych wypowiedzi, jeżeli mają związek lub odnoszą się do tych wypowiedzi. Zapis powyższych wypowiedzi powinien być sporządzony w formie elektronicznej oraz w formie wydruku przedstawiającego skopiowany obraz ekranu z widocznym adresem URL oraz datą i godziną publikacji.

§ 4. Przez wypowiedzi, o których mowa w § 3, należy rozumieć wszystkie opublikowane w internecie przez powoda i pozwanego treści, niezależnie od tego przez kogo zostały wytworzone.

Art. 505<sup>43</sup> § 1. Niezwłocznie po wniesieniu sprawy sąd dokonuje jej wstępnego badania. Wstępne badanie polega na przeanalizowaniu treści wypowiedzi powoda i pozwanego, o których mowa w art. 505<sup>42</sup>.

§ 2. Sąd odrzuca pozew, jeżeli roszczenie jest oczywiście bezzasadne lub jeżeli treść wypowiedzi wskazuje na obustronne naruszenie dóbr osobistych przez powoda i pozwanego.

Art. 505<sup>44</sup> § 1. Jeżeli pozew nie podlega odrzuceniu, sąd niezwłocznie zwraca się do operatora publicznej sieci telekomunikacyjnej lub dostawcy publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych o udostępnienie danych, o których mowa w art. 180c ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. Prawo telekomunikacyjne, w celu ustalenia danych osobowych pozwanego.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się także w przypadku, jeżeli w terminie 3 miesięcy od dnia wniesienia sprawy nie zapadło prawomocne postanowienie o odrzuceniu pozwu. W przypadku późniejszego odrzucenia pozwu, dane uzyskane w tym trybie podlegają niezwłocznemu zniszczeniu.

Art. 505<sup>45</sup> § 1. Niezwłocznie po uzyskaniu danych, o których mowa w art. 505<sup>44</sup> § 1, sąd doręcza pozwanemu pozew, zarządzając wniesienie odpowiedzi na pozew w wyznaczonym terminie, nie krótszym niż dwa tygodnie.

§ 2. Poza przypadkami określonymi w art. 148<sup>1</sup>, sąd może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym także w przypadku, jeżeli pozwany nie złożył odpowiedzi na pozew.

**Art. 2.** W ustawie z dnia 16 lipca 2004 r. Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. z 2016 r. poz. 1489, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) art. 1 ust. 1 pkt 10 otrzymuje brzmienie:  
„10) zadania i obowiązki na rzecz obronności, bezpieczeństwa państwa, bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz ochrony dóbr osobistych, w zakresie telekomunikacji;”

- 2) art. 159 ust. 4 otrzymuje brzmienie:  
„4. Przepisów ust. 2 i 3 nie stosuje się do komunikatów i danych ze swojej istoty jawnych, z przeznaczenia publicznych lub ujawnionych postanowieniem sądu wydanym w postępowaniu karnym lub cywilnym, postanowieniem prokuratora lub na podstawie odrębnych przepisów.”
- 3) dział VIII otrzymuje tytuł w brzmieniu:  
„DZIAŁ VIII OBOWIĄZKI NA RZECZ OBRONNOŚCI, BEZPIECZEŃSTWA PAŃSTWA, BEZPIECZEŃSTWA I PORZĄDKU PUBLICZNEGO ORAZ OCHRONY DÓBR OSOBISTYCH”
- 4) art. 176 otrzymuje brzmienie:  
„Art. 176. Przedsiębiorca telekomunikacyjny jest obowiązany do wykonywania zadań i obowiązków na rzecz obronności, bezpieczeństwa państwa, bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz ochrony dóbr osobistych w zakresie i na warunkach określonych w niniejszej ustawie oraz w przepisach odrębnych.”
- 5) art. 180a ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:  
„2) udostępniać dane, o których mowa w pkt 1, uprawnionym podmiotom, a także sądowni w sprawach karnych i cywilnych oraz prokuratorowi, na zasadach i w trybie określonych w przepisach odrębnych;”

**Art. 3.** Przepisy ustaw wskazanych w art. 1 i 2, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się do postępowań wszczętych po wejściu w życie niniejszej ustawy.

**Art. 4.** Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

---

1) niniejszą ustawą zmienia się ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawę z dnia 16 lipca 2004 r. Prawo telekomunikacyjne;

## UZASADNIENIE

### 1. Potrzeba i cel wydania ustawy

Celem ustawy jest wzmocnienie ochrony prawnej obywateli w zakresie ochrony dóbr osobistych, a w szczególności ułatwienie obywatelom dochodzenia roszczeń na drodze cywilnej w przypadkach naruszeń dóbr osobistych, do których dochodzi za pośrednictwem internetu.<sup>1</sup> Celem ustawy jest także przeciwdziałanie negatywnemu zjawisku obecności w przestrzeni internetowej wypowiedzi, które mają charakter zniesławiający lub znieważający. Problem ten jest obecny we wszystkich dziedzinach życia i dotyczy nie tylko osób publicznych, lecz może dotknąć każdego obywatela. Skala powyższego zjawiska jest bardzo duża, czemu sprzyja poczucie anonimowości osób dopuszczających się takich naruszeń oraz brak efektywnych instrumentów gwarantujących pokrzywdzonym ochronę prawną. Zarazem dolegliwość takich wypowiedzi dla osób pokrzywdzonych jest bardzo duża, bowiem z zasady wypowiedzi zamieszczane przez użytkowników w przestrzeni internetowej mają charakter publiczny, są bardzo trwałe i trudne do usunięcia. W tym zakresie ustawa dostosowuje przepisy procedury cywilnej do potrzeb zmieniającej się rzeczywistości cyfrowej.

Podstawowym sposobem przeciwdziałania powyżej opisanemu zjawisku powinno być – oprócz działań edukacyjnych – wyposażenie obywateli w skuteczne sposoby obrony ich praw, przy czym obok sankcji przewidzianych przez prawo karne, powinny istnieć odpowiednie instrumenty, gwarantujące osobom pokrzywdzonym możliwość dochodzenia roszczeń na drodze cywilnej. Tymczasem obowiązujące obecnie przepisy procedury cywilnej, zwłaszcza w przypadku naruszeń dóbr osobistych, do których dochodzi za pośrednictwem internetu, są niewystarczające dla zapewnienia obywatelom możliwości dochodzenia ochrony przed sądem.

Na powyższy problem zwracał uwagę Rzecznik Praw Obywatelskich, postulując wprowadzenie do polskiego ustawodawstwa instytucji tzw. „ślepego pozwu”, funkcjonującej od wielu lat w Stanach Zjednoczonych. W uzasadnieniu powyższej propozycji Rzecznik wskazywał między innymi, że standardowe narzędzia prawne często okazują się nieskuteczne w przypadku naruszeń dóbr osobistych, do których dochodzi w przestrzeni internetowej, ponieważ wypowiedzi tam zamieszczane często są anonimowe, co utrudnia ochronę prawną osób pokrzywdzonych. Wprowadzenie do procedury cywilnej instytucji tzw. „ślepego pozwu”, pozwoli na zwalczanie powyższego zjawiska, a jednocześnie zapewni właściwe gwarancje ochrony wolności słowa. Ustalenia danych osobowych pozwanego potrzebnych do prowadzenia procesu, dokonywałby

---

<sup>1</sup> W projekcie przyjęto pisownię tego wyrazu z małej litery, ponieważ nie został użyty w pierwotnym znaczeniu, jako rzeczownik oznaczający nazwę własną systemu, lecz w znaczeniu pospolitym jako „każdy system łączności komputerowej” (za A. Markowski, Wielki słownik ortograficzny języka polskiego, Wilga, Warszawa 1999);

niezależny i niezawisły sąd, który najlepiej zapewni równowagę dwóch konkurujących wartości: potrzeby ochrony dóbr osobistych oraz wolności słowa. To sąd dbałby o to, aby nie ujawniać danych konkretnej osoby bezpodstawnie, gdy zamiarem powoda byłby na przykład wyłącznie rewanż czy zastraszanie komentatora, a do bezprawnego naruszenia dóbr osobistych w rzeczywistości nie doszło.<sup>2</sup>

W aktualnym stanie prawnym, obywatel, który chce wytoczyć proces o ochronę dóbr osobistych ma obowiązek wskazać w pozwie między innymi imię i nazwisko lub nazwę pozwanego, a także jego miejsce zamieszkania lub siedziby oraz adres (art. 187 § 1 w zw. z art. 126 § 1 pkt 1 i § 2 pkt 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 101, z późn. zm.) [dalej: k.p.c.]). Brak wskazania powyższych danych stanowi brak formalny pozwu, którego nieuzupełnienie w terminie tygodniowym<sup>3</sup> skutkuje zwrotem pozwu (art. 130 § 1 i 2 k.p.c.). Powoda obciąża także, na dalszym etapie postępowania i pod rygorem jego zawieszenia, obowiązek wskazania danych niezbędnych do ustalenia przez sąd numeru PESEL pozwanego (art. 177 § 1 pkt 6 w zw. z art. 208<sup>1</sup> k.p.c.).

Tymczasem w przypadku treści zamieszczanych w internecie (np. komentarzy użytkowników na portalach internetowych, czy w mediach społecznościowych), powód najczęściej nie zna danych osobowych osób zamieszczających kwestionowane wpisy i nie ma także możliwości ich samodzielnego ustalenia. Jednocześnie ustalenia tych danych w oparciu o obowiązujące przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 922) jest bardzo czasochłonne, a przede wszystkim nieskuteczne. Podmioty przetwarzające dane osobowe odmawiają bowiem udostępnienia tych danych osobom, które powołują się na prawnie usprawiedliwiony cel uzyskania danych (art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy), co powoduje, że osoby te zmuszone są wystąpić do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych o wydanie decyzji nakazującej udostępnienie danych (art. 18 ust. 1 pkt 2 ustawy). W przypadku wydania przez GIODO decyzji odmownej, wnioskodawcy mogą wyczerpać drogę postępowania administracyjnego i sądownoadministracyjnego, zaś w przypadku wydania przez GIODO decyzji uwzględniającej wniosek, z drogi odwoławczej mogą skorzystać podmioty przetwarzające dane osobowe, co wstrzymuje udostępnienie tych danych. W konsekwencji, postępowanie w przedmiocie uzyskania danych w większości przypadków trwa dłużej niż wynosi 12 miesięczny okres, w którym operatorzy publicznej sieci telekomunikacyjnej lub dostawcy publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych zobowiązani są przechowywać dane, o których mowa w art. 180c ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. z 2016 r. poz.

<sup>2</sup> Wystąpienie Rzecznika Praw Obywatelskich do Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 maja 2016 r.,

<sup>3</sup> Jeżeli pismo wniosła osoba zamieszkała lub mająca siedzibę za granicą, która nie ma w kraju przedstawiciela, termin ten nie może być krótszy niż miesiąc;

1489). W rezultacie, w takim przypadku nawet korzystne dla wnioskodawcy rozstrzygnięcie GIODO będzie bezprzedmiotowe, ponieważ dane osobowe zostaną już wcześniej usunięte.

Długotrwałość i nieefektywność procedury przewidzianej przez ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych, powoduje, iż część osób w celu ustalenia danych osobowych sprawcy naruszenia korzysta obecnie z przepisów ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. poz. 555, z późn. zm.) [dalej: k.p.k.] dotyczących postępowania w sprawach z oskarżenia prywatnego. Możliwości wykorzystania tej drogi są jednak ograniczone, a ponadto instytucje procesu karnego zostały powołane do innych celów i nie powinny być wykorzystywane jako narzędzie do ustalania danych osobowych sprawcy naruszenia, w celu późniejszego wytoczenia przeciwko niemu procesu cywilnego.

Innymi barierami, z którymi stykają się obywatele chcący dochodzić na drodze cywilnej ochrony dóbr osobistych są często brak fachowej wiedzy koniecznej do wytoczenia powództwa oraz znaczne koszty postępowania sądowego. Dlatego celem niniejszego projektu ustawy jest także ułatwienie obywatelom prowadzenia spraw o ochronę dóbr osobistych poprzez przyznanie im możliwości skorzystania w tym zakresie z pomocy świadczonej przez organizacje pozarządowe. W konsekwencji, projekt nowelizacji przewiduje przyznanie organizacjom pozarządowym, w zakresie ich zadań statutowych, uprawnienia do wytaczania powództw na rzecz obywateli w sprawach o ochronę dóbr osobistych oraz przyłączania się do takich postępowań. Dzięki przyjęciu proponowanego rozwiązania, obywatele zyskają profesjonalną pomoc w prowadzeniu takich spraw. Dodatkowo, w przypadku powództw wytaczanych na rzecz obywateli przez te organizacje, obywatele nie będą ponosili opłat sądowych, ponieważ opłaty te obciążać będą każdorazowo organizację pozarządową inicjującą postępowanie, o ile nie korzysta ze zwolnienia na podstawie art. 104 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 623).

## **2. Rzeczywisty stan w dziedzinie, która ma być unormowana**

W aktualnym stanie prawnym kwestie związane z udziałem organizacji pozarządowych w postępowaniu cywilnym regulowane są przede wszystkim przez art. 8 i art. 61 - 63 k.p.c., a także art. 462 k.p.c. - w odniesieniu do spraw z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, art. 546 § 3 k.p.c. - w odniesieniu do spraw o ubezwłasnowolnienie i art. 600 k.p.c. - w odniesieniu do spraw z zakresu kurateli.

Poza przepisami szczególnymi, katalog spraw, w których organizacje pozarządowe mogą, w zakresie swoich zadań statutowych, wytaczać powództwa na rzecz obywateli lub przyłączać się



do takich postępowań określa art. 61 § 1 k.p.c. Zgodnie tym przepisem, organizacje pozarządowe w zakresie swoich zadań statutowych mogą, za zgodą osoby fizycznej wyrażoną na piśmie, wytaczać powództwa na jej rzecz w sprawach o alimenty (art. 61 § 1 pkt 1 k.p.c.), ochronę środowiska (art. 61 § 1 pkt 2 k.p.c.), ochronę konsumentów (art. 61 § 1 pkt 3 k.p.c.), ochronę praw własności przemysłowej (art. 61 § 1 pkt 4 k.p.c.), a także ochronę równości oraz niedyskryminacji przez bezpodstawne bezpośrednie lub pośrednie zróżnicowanie praw i obowiązków obywateli (art. 61 § 1 pkt 5 k.p.c.). Nadto, zgodnie z art. 61 § 2 k.p.c., w powyższych sprawach organizacje te mogą, za zgodą osoby fizycznej wyrażoną na piśmie, przystąpić do niej w toczącym się postępowaniu. Jak wynika z powyższego, katalog spraw, w których organizacje pozarządowe mogą wytaczać powództwa na rzecz obywateli lub przyłączać się do postępowań sądowych nie obejmuje spraw o ochronę dóbr osobistych.

Natomiast kwestie związane z cywilnoprawną ochroną dóbr osobistych uregulowane są przede wszystkim w art. 23, art. 24 i art. 448 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2016 r. poz. 380) [dalej: k.c.]. Dochodzenie na drodze cywilnej roszczeń o ochronę dóbr osobistych odbywa się w trybie procesowym na podstawie przepisów k.p.c. Warunkiem wniesienia pozwu jest wcześniejsze ustalenie przez powoda danych osobowych pozwanego, co wynika z brzmienia art. 187 § 1 w zw. z art. 126 § 1 pkt 1 i § 2 pkt 1 k.p.c. Powództwo o ochronę dóbr osobistych może być wytoczone przed sąd, w którego okręgu pozwany ma miejsce zamieszkania (art. 27 § 1 k.p.c.), bądź przed sąd, w którego okręgu nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę (art. 35 k.p.c.).

### **3. Różnica pomiędzy dotychczasowym a projektowanym stanem prawnym**

W porównaniu do dotychczasowego stanu prawnego, projekt przewiduje poszerzenie katalogu spraw, w których organizacje pozarządowe mogą, w zakresie swoich zadań statutowych, wytaczać powództwa na rzecz obywateli lub przyłączać się do takich postępowań, poprzez dodanie do tego katalogu spraw o ochronę dóbr osobistych.

Nadto projekt przewiduje wprowadzenie przepisów dotyczących postępowania odrębnego w sprawach o ochronę dóbr osobistych, jeżeli do ich naruszenia doszło za pośrednictwem internetu, a powód nie zna danych osobowych sprawcy naruszenia, które są konieczne do złożenia pozwu. W tym zakresie projekt przewiduje dodanie w księdze pierwszej w tytule VII k.p.c. działu IX. Projektowane przepisy będą miały zastosowanie wyłącznie do przypadków naruszenia dóbr osobistych za pośrednictwem internetu (projektowany art. 505<sup>40</sup> k.p.c.).

Podstawową różnicą pomiędzy dotychczasowym a projektowanym stanem prawnym jest umożliwienie obywatelom wnoszenia pozwów bez określenia danych osobowych pozwanego, poprzez wprowadzenie instytucji tzw. „ślepego pozwu”. Rozpoznanie sprawy w trybie określonym przez projektowane art. 505<sup>40</sup> – 505<sup>45</sup> k.p.c. uzależnione byłoby od spełnienia przez powoda następujących warunków:

- 1) powód zobowiązany byłby do dokładnego przytoczenia w pozwie treści wypowiedzi naruszających jego dobra osobiste wraz z podaniem adresu URL, na którym wypowiedzi te zostały zamieszczone, daty i godziny publikacji oraz nazwy profilu lub loginu użytkownika; powyższy wymóg pozwoliłby sądowi na dokonanie wstępnej oceny, czy wskazane przez powoda wypowiedzi zawierają treści, które mogą naruszać dobra osobiste powoda, a co za tym idzie, czy powództwo nie jest oczywiście bezzasadne;
- 2) powód zobowiązany byłby złożyć w pozwie oświadczenie, że zarówno przed, jak i po zamieszczeniu kwestionowanych wypowiedzi nie naruszył dóbr osobistych pozwanego, przy czym prawdziwość tego oświadczenia podlegałaby ocenie przez sąd już na etapie wstępnego badania sprawy na podstawie dołączonych do pozwu zapisów wypowiedzi obu stron; powyższy warunek jest w ocenie wnioskodawców szczególnie istotny, albowiem szczególna procedura przewidziana przez projektowane przepisy nie powinna być dostępna w przypadku wzajemnego naruszenia dóbr osobistych przez autora kwestionowanej wypowiedzi i osobę, która poszukuje ochrony sądowej; należy mieć na uwadze, że wyjątkowo niekorzystnym zjawiskiem obserwowanym w przestrzeni publicznej są przypadki wielokrotnego i wzajemnego naruszenia godności innych osób przez użytkowników internetu, w szczególności podczas wymiany opinii na portalach internetowych lub w mediach społecznościowych; wnioskodawcy, dążąc do ograniczenia skali tego zjawiska, uznają, że możliwość skorzystania z szczególnej procedury przewidzianej w projektowanych art. 505<sup>40</sup> – 505<sup>45</sup> k.p.c. powinna być zarezerwowana jedynie dla osób, które same nie naruszają dóbr osobistych innych użytkowników internetu;
- 3) powód zobowiązany byłby złożyć w pozwie oświadczenie, że podjął próbę powiadomienia pozwanego za pośrednictwem internetu o zamiarze wytoczenia przeciwko niemu powództwa, bądź, że powiadomienie takie nie było możliwe; powyższy wymóg umożliwi pozwanemu zajęcie stanowiska wobec roszczenia powoda już na etapie przedprocesowym.

Dalsze procedowanie byłoby uzależnione od wstępnej oceny sprawy, której sąd dokonywałby niezwłocznie po wniesieniu pozwu. I tak, w przypadku, jeżeli sąd na etapie wstępnego badania sprawy uznałby roszczenie powoda za oczywiście bezzasadne lub jeżeli treść pozwu i dołączonych do niego dokumentów wskazywałaby na obustronne naruszenie dóbr osobistych przez powoda i pozwanego, pozew podlegałby odrzuceniu. Na postanowienie sądu o odrzuceniu pozwu, powodowi przysługiwałoby zażalenie do sądu drugiej instancji (art. 394 § 1 k.p.c.). Istotne jest także, iż na postanowienie sądu drugiej instancji w przedmiocie odrzucenia

pozwu przysługiwałaby skarga kasacyjna (art. 398<sup>1</sup> § 1 k.p.c.), co jest istotne zwłaszcza w początkowym okresie obowiązywania tych przepisów, ponieważ umożliwi utrwalenie określonej linii orzecznictwa w tym zakresie.

Natomiast w przypadku, jeżeli pozew przeszedłby pomyślnie etap wstępnego badania, wówczas sąd niezwłocznie zwracałby się do operatora publicznej sieci telekomunikacyjnej lub dostawcy publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych o udostępnienie danych, o których mowa w art. 180c ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. Prawo telekomunikacyjne, w celu ustalenia danych osobowych pozwanego. Jednocześnie, w związku z 12 miesięcznym okresem retencji danych telekomunikacyjnych, w celu zapobieżenia negatywnym konsekwencjom dla powoda związanym z ewentualną przewlekłością postępowania na etapie jej wstępnego badania, sąd miałby obowiązek ustalenia danych osobowych pozwanego także w przypadku, jeżeli w terminie 3 miesięcy od wpływu sprawy nie zapadło prawomocne postanowienie o odrzuceniu pozwu. W przypadku późniejszego odrzucenia pozwu, dane uzyskane w tym trybie podlegałyby niezwłocznemu zniszczeniu. Po uzyskaniu danych osobowych pozwanego sąd doręczałby pozwanemu pozew, zarządzając wniesienie odpowiedzi na pozew w wyznaczonym terminie, nie krótszym niż dwa tygodnie.

Projekt przewiduje także dodatkową, poza wskazanymi w art. 148<sup>1</sup> k.p.c., możliwość rozpoznania przez sąd sprawy na posiedzeniu niejawnym w przypadku, jeżeli pozwany nie złożył odpowiedzi na pozew, co w założeniu wnioskodawców powinno przyczynić się do przyspieszenia postępowań. Nadto, projekt przewiduje, iż powództwo w sprawach przewidzianych w niniejszym postępowaniu odrębnym będzie mogło zostać wytoczone bądź przed sąd właściwości ogólnej powoda, bądź przed sąd, w którego okręgu doszło do ujawnienia naruszenia. Powyższe rozwiązanie podyktowane jest z jednej strony względami słuszności, albowiem powód jako osoba poszkodowana powinien mieć prawo wyboru sądu, z drugiej strony zaś obiektywną okolicznością, iż na etapie wnoszenia pozwu miejsce zamieszkania pozwanego nie jest znane, a co za tym idzie nie ma możliwości określenia sądu właściwego miejscowo dla pozwanego.

Konsekwencją zaproponowanych w projekcie rozwiązań jest wprowadzenie odpowiednich zmian w ustawie z dnia 16 lipca 2004 r. Prawo telekomunikacyjne, które umożliwią sądowi prowadzącemu postępowanie w sprawie o ochronę dóbr osobistych uzyskanie od operatora publicznej sieci telekomunikacyjnej lub dostawcy publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych danych, o których mowa w art. 180c ustawy. W tym celu projekt przewiduje wprowadzenie zmian w art. 1 ust. 1 pkt 10, art. 159 ust. 4, art. 176 i art. 180a ust. 1 pkt 2 ustawy.

#### **4. Przewidywane skutki społeczne, gospodarcze, finansowe i prawne**

Przyjęcie niniejszego projektu ustawy spowoduje korzystne skutki społeczne i prawne w postaci poprawy systemu ochrony dóbr osobistych obywateli. Osoby poszukujące ochrony swoich dóbr osobistych w procesie cywilnym uzyskają możliwość profesjonalnego wsparcia ze strony organizacji pozarządowych, które będą mogły wytaczać w takich sprawach powództwa na rzecz obywateli oraz przyłączać się do prowadzonych już postępowań. Profesjonalna pomoc ze strony organizacji pozarządowych, które w zakresie swoich zadań statutowych będą świadczyły pomoc obywatelom w dochodzeniu roszczeń z zakresu ochrony dóbr osobistych, zachęci obywateli do dochodzenia ich praw przed sądem. Z kolei wprowadzenie instytucji tzw. „ślepego pozwu” stworzy realną możliwość dochodzenia w procesie cywilnym roszczeń przeciwko osobom, które – korzystając z poczucia anonimowości - dopuszczają się naruszeń dóbr osobistych za pośrednictwem internetu.

Wreszcie wszystkie powyższe zmiany przyczynią się do wzrostu świadomości prawnej społeczeństwa. Z jednej strony osoby, które za pośrednictwem internetu padają ofiarą zniesławienia lub zniewagi, zyskają poczucie, że mogą podjąć realne i skuteczne działania przed sądem w celu obrony swoich praw, z drugiej natomiast strony sprawcy takich naruszeń dóbr osobistych stracą poczucie anonimowości, a co za tym idzie także bezkarności swoich działań. W konsekwencji, wprowadzenie proponowanych rozwiązań ustawowych powinno doprowadzić do ograniczenia obecności w przestrzeni internetowej wypowiedzi, które mają charakter zniesławiający lub naruszający godność osobistą.

Prognozowanym skutkiem przyjęcia niniejszego projektu ustawy będzie także prawdopodobny wzrost liczby spraw sądowych o ochronę dóbr osobistych, przy czym nie ma obecnie możliwości określenia skali tego wzrostu. Należy założyć, iż wzrost ten będzie następował stopniowo i będzie efektem upowszechniania się wśród obywateli wiedzy o możliwości dochodzenia na drodze sądowej roszczeń o ochronę dóbr osobistych. W dłuższej perspektywie czasowej należy założyć stopniowy spadek liczby spraw sądowych o ochronę dóbr osobistych, albowiem obowiązywanie niniejszej ustawy powinno doprowadzić do ograniczenia liczby naruszeń.

#### **5. Źródła finansowania, jeżeli projekt ustawy pociąga za sobą obciążenie budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego**

Projekt pociąga za sobą obciążenie budżetu państwa, związane z przewidywanym wzrostem liczby postępowań sądowych w sprawach o ochronę dóbr osobistych. Wzrost tych

wydatków zostanie sfinansowany częściowo przez strony procesu stosownie do przepisów ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, a w pozostałym zakresie z budżetu państwa.

**6. Założenia projektów podstawowych aktów wykonawczych**




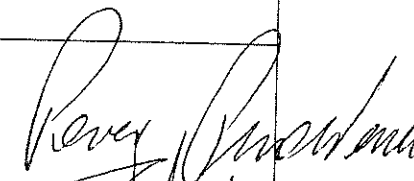

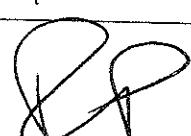
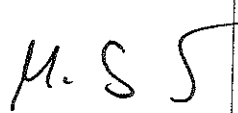
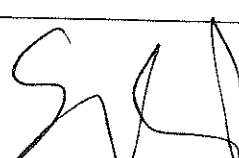
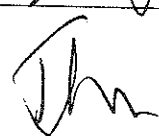
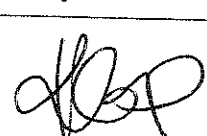
Projekt ustawy nie przewiduje wydania aktów wykonawczych.

**7. Oświadczenie o zgodności projektu ustawy z prawem Unii Europejskiej albo oświadczenie, że przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.**

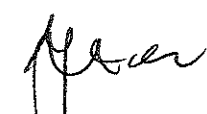
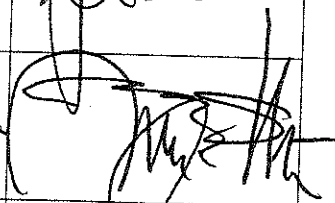

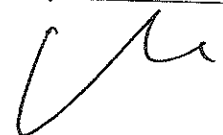
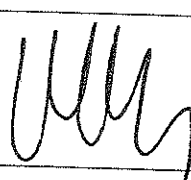


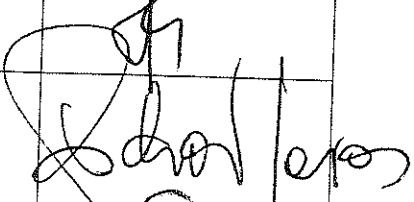
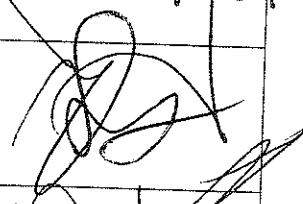
Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

/opracował: M. Oźminkowski/

Lista posłów na Sejm RP VIII kadencji popierających poselski projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy Prawo telekomunikacyjne.

L.p.	Imię	Nazwisko	Klub	Podpis
1.	Janek	Schewing Lidz.	N	
2.	Katarzyna	duchowski	N	
3.	Ewa	Lieder	N	
4.	Paweł	Prucewalski	N	
5.	Paweł	Kobyliński	N	
6.	Michał	Reh	N	
7.	Marek	Sour	N	
8.	Adam	Smole	N	
9.	Krzysztof	TANUSIŁA	N	
10.	Janek	Baszki - Płocki	N	

Lista posłów na Sejm RP VIII kadencji popierających poselski projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy Prawo telekomunikacyjne.

11.	JEDZY	MEYSCOWICE	N	
12.	MIROSLAW	SUCHON	NOWOCESNA	
13.	Marek	Pracniaki	.N	
14.	HOWICZ	LESZA	N	
15.	WIKTOR	Mierdow	N	
16.	WIKTOR	Rampur	N	
17.	Pasobka	Libaży	N	
18.	Pauline	Jenni - deoste	N	
19.	MICHAŁ	JAROS	.N	
20.	MIROSLAW	SCHMIDT	.N	
21.	Piotr	WIKTOR	N	